

याआठवड्यातील हवामानअंदाज
गुरुवार (07/09/2023) - बुधवार (13/09/2023)

खरड छाटणी :- १५ एप्रिल २०२३

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान-	कमाल
नाशिक	23-24	26-29	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पालखेड, पिंपळगाव बसवंत, कळवण, वणी, लोणी -गुरु-बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	24-26	71-91	93-96
पुणे	21-22	25-27	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती--गुरु - बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस. इंदापूर - गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	20-26	60-68	86-91
सोलापूर	19-20	30-33	सोलापूर, तुळजापूर, लातूर, औसा, नात्रज, वैराग, बार्शी- गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. पंढरपूर- गुरु-बुध- हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	18-25	50-67	77-87
सांगली	21-22	30-32	शेटफळ, पळशी, वाळवा, पलूस, कवठे, खानापूर विटा, शिरगुप्पी, मिरज- गुरु- बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	22-26	51-68	89-93
विजयपुरा	20-21	30-34	विजयपुरा, चडचन, तिकोटा आणि तेलसंग- गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	26-31	49-62	83-87
हैदराबाद	21-22	26-30	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद- गुरु- बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	20-24	52-67	80-83
सातारा	20-22	27-28	सातारा, खटाव, फलटण -गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-19	60-71	91-95
अहमदनगर	20-21	26-32	अहमदनगर, श्रीगोंदा-गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. राहाता, कोपरगाव, संगमनेर, अकोले- गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. जामखेड, कर्जत- गुरु- बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	20-29	51-86	83-90
जालना	21-22	25-33	अंबड, जालना, घनसावंगी, गुरु, शनि, रवि, सोम, बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	22-28	49-84	83-91

			मंठा,जाफ़ाबाद - गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.				
बुलडाणा	22-23	26-33	चिखली,बुलडाणा, - गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. सिंदखेडराजा,डी.राजा- गुरु, शनि, रवि, सोम, बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	22-29	59-88	88-96
कोल्हापूर	23-24	29-32	कागल, करवीर, गगन-बावडा-गुरु-बुध- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	09-10	64-79	97-98
बंगळुरू ग्रामीण	19-21	29-30	आणेकल, दोडुबल्लापूर,बेंगळुरू-पूर्व, बेंगळुरू-उत्तर, बेंगळुरू-दक्षिण-गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	20-23	53-60	84-90
बेलागावी	22-23	27-30	बेलागावी, गोकाक, अथणी, चिकोडी-- गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	18-21	62-82	94-97
बिदर	20-22	26-29	बसवकल्याण,हुमनाबाद, बिदर-गुरु - बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	18-24	65-76	88-91
बागलकोट	20-21	30-33	हुंगुंड, बागलकोट,जमखंडी, मुधोळ- गुरु- बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	25-28	46-58	83-86

टीप: वरीलहवामानमाहितीखालीलसंकेतस्थळांवरदिलेल्याहवामानअंदाजाचासारांशआहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकूअनुप-राष्ट्रीयद्राक्षसंशोधनकेंद्रअचूकतेचादावाकरतनाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

a. खरडछाटणी नंतरचे दिवस: 145

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 5 ते 7 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. द्राक्ष उत्पादक भागात रिमझिम ते मध्यम पावसाची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे. माती वाफसा स्थितीत असल्यास सिंचन पाणी वापरणे वगळणे आवश्यक आहे.
2. जर माती विशेषतः मध्यम आणि भारी, पाण्याने भरलेली असेल तर, माती वाफसा स्थितीत येईपर्यंत किमान 5-7 दिवस पाणी देऊ नका. वरची माती कोरडी पडण्याची शक्यता आहे परंतु, कमी खोलीत

वेलींसाठी पाणी उपलब्ध असेल. सिंचन सुरू करण्यापूर्वी नवीन वाढ थांबू द्या.

3. केन परिपक्वता अवस्था: फक्त गरज भासल्यास पृष्ठभागावर ठिबकद्वारे **2000 - 3000** लि/एकर प्रतिदिन सिंचन करावे.

4. पावसाळ्यात, बांधावरील पालापाचोळा काढून टाकावा आणि पावसाचे पाणी जमिनीत मुरू द्यावे. यामुळे रूटझोनमध्ये जमा झालेले क्षार बाहेर पडतील. अशा प्रकारे काढलेला पालापाचोळा जमिनीत मिसळून जमिनीची सच्छिद्रता वाढवता येते

पोषक व्यवस्थापन

1. अतिवृष्टी झाल्यास, माती संतृप्त होईल. दीर्घकाळ संपृक्ततेमुळे, मुळे कुजण्यास सुरवात होऊ शकतात. रूट झोनमधील मातीला त्रास देऊ नये. मातीशी संबंधित कोणताही हस्तक्षेप करण्यापूर्वी माती वाफसा स्थितीत येईपर्यंत प्रतीक्षा करावी. वाढ मंद होईल, काळजी करू नये. वाफसा नंतरच खताचा वापर करावा.

2. सततच्या फवारण्यांमुळे पान निरोगी दिसणार नाही, गरजेनुसार फवारण्या कराव्यात कारण पानांच्या आरोग्यावर प्रकाशसंश्लेषण निर्मितीवर परिणाम होतो. त्यामुळे केन च्या पक्कतेवर परिणाम होईल.

3. सध्याच्या पावसानंतर, केन परिपक्वतेच्या अवस्थेत कॅनोपीच्या आकारानुसार सल्फेट ऑफ पोटॅश **3-5** ग्रॅम / ली ची पर्णासंबंधी फवारणी द्या.

4. फळांची छाटणी केलेल्या द्राक्षबागांच्या बाबतीत, सध्याच्या पावसानंतर, लवकर वाढीच्या अवस्थेत छतच्या आकारानुसार सल्फेट ऑफ पोटॅश **2-3** ग्रॅम / ली ची पर्णासंबंधी फवारणी करावी.

5. चुनखडीयुक्त जमिनीत जेथे लोहाची तीव्र कमतरता दिसून येते, **3** दिवसांच्या अंतराने **2-3** ग्रॅम / ली फेरस सल्फेटची दोन ते तीन वेळा फवारणी करा आणि त्यानंतर ठिबकद्वारे **15-20** किलो/एकर फेरस सल्फेटचा वापर करा. फर्टिगेशन डोस प्रत्येकी **5** किलोच्या किमान **3** डोसमध्ये विभागला पाहिजे. दर आठवड्याला ठिबकद्वारे **5** किलो/एकर विद्राव्य गंधक टाका. तसेच मॅग्नेशियम सल्फेट आणि पोटॅशियम सल्फेट **3** ग्रॅम / एल फक्त एकदाच फवारणी करा. सिंचनाच्या पाण्यात **100ppm** पेक्षा जास्त सोडियम असल्यास पाने काळे होण्याच्या लक्षणांवर बारीक लक्ष ठेवा.

6. पान कुरळे होण्याची शक्यता, पानांचे मार्जिन तपासा, थोडे ते अधिक पिवळे असल्यास, पोटॅशियमची कमतरता होण्याची शक्यता आहे. सल्फेट ऑफ पोटॅश **3-4** ग्रॅम / ली ची पर्णासंबंधी फवारणी आणि त्यानंतर **20-25 kg** सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर **2** ते **3** भागामध्ये फवारणी करावी.

7. जंबो, नानासाहेब जांभळा इत्यादी रंगीत जातींमध्ये पोटॅशियमची कमतरता असल्यास पानांचे कुरळे होणे आणि पानांच्या मार्जिनचे लालसर/कांस्थीकरण दिसून येते. सल्फेट ऑफ पोटॅश **3** ग्रॅम / ली ची

पर्णासंबंधी फवारणी आणि त्यानंतर **20-25 kg** सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर **2 ते 3** भागामध्ये फवारणी करावी.

8. पोटॅशियमचा वापर केन परिपक्वतेच्या अवस्थेपासून आवश्यक आहे. अंदाजे **32** किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश (विद्राव्य दर्जाचे) **90-110** दिवसांच्या दरम्यान द्यावे. अर्ज माती परीक्षण मूल्यावर आधारित असावा. पोटॅशियमचे लीचिंग नुकसान कमी करण्यासाठी अर्जाचे किमान पाच डोसमध्ये विभाजन करा. चुनखडीयुक्त जमिनीत, या वाढीच्या अवस्थेत एकदा सल्फेट ऑफ पोटॅश (**4** ग्रॅम / ली) पानांचा वापर करा.

9. मॅग्नेशियम सल्फेट **15** किलो/एकर दोन विभागांमध्ये वापरा. छाटणीनंतर **90-110** दिवसांत द्यावा.

10. द्राक्षबागांमध्ये केन ची परिपक्वता सुधारण्यासाठी सल्फेट ऑफ पोटॅश **4-5** ग्रॅम / ली आणि मॅग्नेशियम सल्फेटच्या दोन-तीन फवारण्या आवश्यक आहेत.

11. ढगाळ वातावरणामुळे प्रकाशाची तीव्रता कमी होते, ऊसाच्या परिपक्वतेसाठी प्रकाशाचा प्रवेश सुधारण्यासाठी कॅनोपीचे व्यवस्थापन महत्त्वाचे आहे.

छाटणीपूर्व ऑपरेशन्स - फळ छाटणीचा हंगाम

1. सप्टेंबरमध्ये छाटणीचे नियोजन केले असल्यास, हिरवळीच्या खतासाठी सनहेंप किंवा धेंचा वाढवा आणि फुलांच्या आधी पुन्हा जमिनीत नांगरून टाकावा.

2. ऑगस्टमध्ये छाटणीचे नियोजन केले असल्यास, छाटणीपूर्वी खालील ऑपरेशन्स कराव्यात:

अ) माती आणि सिंचनाच्या पाण्याची चाचणी केली पाहिजे आणि चाचणीच्या निकालांच्या आधारे पोषक तत्वांच्या वापराचे नियोजन केले पाहिजे.

ब) ज्या भागात पाऊस पडला नाही आणि सिंचनाच्या पाण्याची उपलब्धता कमी आहे, तेथे क्षार बाहेर टाकण्यासाठी रूटझोन (फक्त) पाण्याने भरून टाकावे आणि छाटणीपूर्वी मातीची संपूर्ण खोली ओलसर करावी आणि नंतर पालापाचोळा झाकून टाकावा. त्यानंतर पाण्याच्या उपलब्धतेनुसार पाणी द्यावे.

क) छाटणीच्या १५-२० दिवस आधी, जमिनीत कॅल्शियम कार्बोनेट किंवा सोडियम किती प्रमाणात आहे यावर अवलंबून, सल्फर/जिप्सम शेणखत/कंपोस्ट इत्यादींसह माती दुरुस्ती म्हणून वापरावे. ते जमिनीत मिसळावे आणि जमिनीवर सोडू नये.

ड) चुनखडीयुक्त मातीत, एसएसपी बेसल डोस म्हणून वापरल्यास, फॉस्फरस स्थिरीकरण टाळण्यासाठी

शेणखत/कंपोस्ट इत्यादी मिसळा आणि नंतर जमिनीत लावावा.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

द्राक्षबागेत या आठवड्यात केल्या जाणाऱ्या उपाययोजना

1. हवामानात होत असलेल्या बदलामुळे आर्द्रता वाढत आहे. यामुळे वेलीची वाढ जोमात होते. अशा परिस्थितीत फुटीची विरळणी व शूट पिचिंग करणे महत्वाचे असते.
2. नवीन फुटणाऱ्या फुटव्यांवर भुरी या करपा या रोगांचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. त्यामुळे अतिरिक्त असलेले फुटी काढून टाकाव्यात. व आवश्यक फुटी तारांवर व्यवस्थित बांधून घ्याव्यात. त्यामुळे आर्द्रता कमी होऊन वेलीमध्ये हवा खेळती राहिल.
3. काडीची परिपक्वता होण्यासाठी पोटॅशचा वापर फवारणी किंवा ठिबंक सिंचनाद्वारे केल्यास फायद्याचे ठरते.
4. द्राक्षबागेत कलम करण्यासाठी महत्वाचा मानला जातो. त्यासाठी योग्य कलम काडीची निवड करणे सुद्धा खूप महत्वाचे असते.
5. कलमकाडी निवडतांना रोगमुक्त व जास्त उत्पादन देणाऱ्या द्राक्ष जातींची निवड करावी.
6. काडीची जाडी पेन्सिल साईज व कलम काडीचा पिथ पूर्णपणे गडद तपकिरी रोगाचा असावा.
7. कलम करण्यासाठी निवडलेला खुंट हा अर्ध परिपक्व असावा.
8. कलम यशस्वी होण्यासाठी ८० % आर्द्रता व ३०-३५°C तापमान आवश्यक असते. कलम करण्यापूर्वी ३ ते ४ दिवस अगोदर बागेत पाणी द्यावे.
9. दमट वातावरणात जैविक फवारणी केल्यास रोगाच्या प्रादुर्भावावर नियंत्रण ठेवता येते.
10. वातावरणात आर्द्रता वाढत असल्यामुळे व सतत फुटीची विरळणी केल्यामुळे (टायगर बड) वर फुटी फुटताना दिसून येतात. ही समस्या द्राक्षबागेत अधिक ठळक दिसून येते. अशा द्राक्षबागेत, एकतर पाणी टंचाई किंवा साइटोकिनिन आधारित पीजीआरचा जास्त वापर केला जातो. अचानक आर्द्रता वाढल्याने द्राक्षवाढीतील अंतर्गत गिबरेलिनची वाढ झाल्याने शाखीय वाढ होते. या अवस्थेत नियंत्रण करण्यासाठी नायट्रोजनयुक्त खत प्रामुख्याने युरिया किंवा अमोनियम सल्फेट २-३ दिवसांसाठी १.० किग्रॅ प्रति एकर दराने वापरावे. तसेच दोन आठवडे शूट पिच करू नये तसेच शूट वर ४-५ पाने ठेवावीत.

11. काही द्राक्षबागेत वलांड्याचा विकास होत आहे, त्यावरील शेवटची फूट वलांड्यावर व्यवस्थित बंधून घ्यावी व ४ ते ५ पानांवर शेंडा मारल्यास शेंड्याची वाढ नियंत्रणात राहील.

12. जर हवामान अनुकूल नसेल अश्या परिस्थितीत कळी व घड निघण्यासाठी PGR चा वापर आवश्यक ठरतो. म्हणून, शिफारस केलेल्या प्रमाणात 6 BA आणि Uracil चा उपयोग करावा.

बगलफुटी निघू लागल्यानंतर P आणि K ग्रेड खताची किमान २ ते २. ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात फवारणी करावी.

IV. रोग व्यवस्थापन

खरड छाटणीनंतरचे दिवस	रोगांचाधोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
145	नाही	मध्यम	मध्यम	जीवाणू करपा- मध्यम. तांबेरा-नाही

एँथ्रॅकनोज अनेक ठिकाणी आढळून येतो आणि कार्बेन्डाझिम/ थायोफेनेट मिथाइल @ १ ग्राम /शलटर चा वापर करू शकतो. फवारणी ७ दिवसांनी पुनरावृत्ती केली जाऊ शकते. समस्या कायम राहिल्यास, एँथ्रॅकनोज नियंत्रणासाठी हेक्साकोनाझोल @ ०.७५ मिली/लि दिले जाऊ शकते. याव्यतिरिक्त, ते पावडरी मिल्ड्यु संसर्गावर नियंत्रण ठेवेल, जे आता बहुतेक भागात आहे. कासुगामायशसन + कॉपर ऑक्सीक्लोराईड @ ७५० ग्राम /हे वापरल्याने बॅक्टेरियाचे स्पॉट आणि अँथ्रॅकनोज नियंत्रित होईल. कोणत्याही जिवाणूजन्य संसर्गावर स्ट्रेप्टोसायक्लिन लागू करू नये. तांब्याचा जास्त वापर टाळता येईल. डाउनी बुरशीच्या नियंत्रणासाठी बोर्डो मिश्रण @ ०.५% लागू केले जाऊ शकते परंतु जर संसर्ग जास्त असेल तर बऱ्याच ठिकाणी सिस्टीमिक बुरशीनाशकांचा वापर केला जाऊ शकतो.

ज्या भागात छाटणी पूर्ण झाली आहे, तेथे मॅन्कोझेब आणि गंधकाने कॉर्डन धुवावे.

V. कीड आणि लाल कोळी व्यवस्थापन

- १ बहुतेक द्राक्ष विभागांमध्ये लाल कोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, त्यामुळे द्राक्षबागांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा. लालकोळी प्रादुर्भाव आढळल्यास, सल्फर ८० डब्ल्यूडीजी @ १.५-२.० ग्रॅम प्रति लिटर किंवा अबॅमेक्टिन १.९% ईसी ०.७५ मिली/लि. पाणी याप्रमाणे फवारणी प्रभावी ठरते.
- २ खोडकिड, सेलोस्टर्ना स्कॅब्राटरचे प्रौढ द्राक्षबागांमध्ये आणि/किंवा द्राक्षबागांच्या लगतच्या घराजवळ रात्रीच्या वेळी विजेच्या दिव्याजवळ दिसू शकतात. ते दिवसा द्राक्षाच्या कोवळ्या देठाच्या सालावर खातांना सहज दिसतात. या काळात द्राक्षबागेत लक्षात आल्यावर ते सहजपणे हाताने पकडले जाऊ शकतात आणि मारले जाऊ शकतात. प्रौढांसाठी कोणत्याही कीटकनाशकाची फवारणी करणे आर्थिकदृष्ट्या प्रभावी नाही.
- ३ अळीचा प्रादुर्भाव असल्यास, फिप्रोनिल ८० डब्ल्यूजी @ ०.०६२५ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा इमामेक्टिन बेंझोएट ५ एसजी @ ०.२२ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा सायनट्रानिलिप्रोल 10 ओडी @ 0.7 मिली प्रति लिटर पाणी या फवारणी प्रभावी आहेत.
- ४ पिठ्या ढेकूण नियंत्रणासाठी बहूप्रभावी कीटकनाशकांचा वापर टाळावा. प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून खोड व ओलांडे, व्हर्टिसिलियम, मेटारायझियम, बिव्हेरिया यांसारख्या जैविक नियंत्रकांने धुवून काढले जाऊ शकतात.
- ५ फुलकिडे प्रादुर्भाव असल्यास, अतिरिक्त वाढ काढून टाका.
- ६ लाल रंगाची खोड कीड (डव्हिशीया कडंबी) द्राक्षांच्या क्षेत्रामध्ये सालीखाली अंडी घालण्यास व प्रादुर्भाव सुरुवात केली आहे. या खोडकिडीच्या पतंगांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी द्राक्षबागेजवळ प्रकाश सापळे लावावे. खोड आणि ओलांडावरील सैल साल काढून घ्यावी आणि प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून जुलै ते सप्टेंबर या महिन्यात किमान महिन्यातून एकदा मेटारायझियम @ ३-५ मिली प्रति लिटर पाण्यात या जैविक नियंत्रकांने खोड व ओलांडे धुवावे. जर प्रादुर्भाव आढळल्यास, सैल साल काढून खोड व ओलांडे मेटारायझियम @ ३-५ मिली प्रति लिटर पाणी आणि 1.5-2 लिटर पाणी प्रति झाड याप्रमाणे धुवून घ्यावेत.
- ७ नवीन द्राक्षबागांमध्ये ग्राफ्टिंगनंतर, उडद्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. प्रादुर्भाव जास्त असल्यास, इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल @ १.५ मिली प्रतिवेल आळवणी करावी आणि फवारणीसाठी स्पिनेटोरम

११.७ एससी @ ०.३ मिली प्रति लिटर किंवा फिप्रोनिल ८० डब्लूजी @ ०.०६२५ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी याप्रमाणे फवारणी करावी.